Урок 52. Тэма дружбы ў апавяданні Генрыха Далідовіча “Страта”

Мэты і задачы ўрока: засяродзіць увагу вучняў на змесце 3 і 4 частак твора, звярнуць увагу на майстэрскае апісанне душэўнага стану Стася, яго хваляванняў, перажыванняў, пакут (рэўнасці, зайздрасці, першаснай непрыязнасці да Міці, усведамленне сваёй «мізэрнасці» ў параўнанні з навічком-аднакласнікам), сачыць за паступовай эвалюцыяй узаемаадносін хлопчыкаў дапамагчы зразумець пазіцыю аўтара-апавядальніка; спрыяць развіццю ўмення аналізаваць учынкі герояў літаратурнага твора, удасканальваць уменне вызначаць эпізоды важныя для характарыстыкі герояў; садзейнічаць выхаванню умення сябраваць, шанаваць сапраўдную дружбу.

Тып урока — урок камбінаванай будовы.

Абсталяванне: вучэбны дапаможнік «Беларуская літаратура. 5 клас»; прыказкі і выказванні пра сяброўства, выстава малюнкаў вучняў.

Эпіграф да ўрока

Два чалавекі могуць выратаваць адзін аднаго там, дзе адзін загіне.

Анарэ дэ Бальзак

Ход урока

1. Арганізацыйны момант

2. Праверка дамашняга задання

– Сціслы пераказ 1 і 2 частак апавядання на аснове цытатных характарыстык Міці Бокуця (2 вучні).
– Гутарка па пытаннях вучэбнага дапаможніка.
– Чытанне выказванняў і прыказак пра сяброўства.
Не той сябра, хто вусны мёдам мажа, а той, хто ў вочы праўду кажа.
З кім пазнаешся, такім і сам станешся.
З кім павядзешся, ад таго і набярэшся.
Той не можа быць другам, хто абыдзе ў бядзе кругам.
Не карай, Божа, нічым, як сябрам ліхім.
Лепш сто сяброў, як сто рублёў.
Новых сяброў нажывай, але старых не забывай.
Гара з гарою не сходзяцца, а чалавек з чалавекам заўсёды.
Птушка моцная крыламі, а чалавек дружбай.

З разумным павядзешся – розуму набярэшся, а з дурнем і свой страціш.

– Прагляд партрэтаў галоўных герояў апавядання (па жаданні).

3. Паведамленне тэмы, вызначэнне мэт і задач урока

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Слова настаўніка

На ўроку мы працягнем знаёмства з апавяданнем Генрыха Далідовіча “Страта”, уважліва паслухайце эпіграф да ўрока, як вы думаеце, якой тэме ён прысвечаны? Тэма нашага сённяшняга ўрока таксама будзе прысвечана дружбе.

4. Вывучэнне новага матэрыялу

Давайце паспрабуем да чытання 2 і 3 частак твора адказаць на пытанне: “Ці могуць Стась і Міця стаць сябрамі?” і паставіць адпаведную колькасць знакаў у тым ці іншым слупку табліцы, а ў канцы ўрока мы зноў звернемся да табліцы.

Ці могуць Стась і Міця стаць сябрамі	**Згодны**	**Незгодны**	**Не ведаю**
Пачатак заняткаў	+ 7	– 6	? 4
Канец заняткаў			

Чытанне 3 і 4 частак апавядання настаўнікам, *падчас якога вучні адзначаюць незразумелыя словы (с. 78 – 82, таксама падаюцца словы, што сустрэнуцца ў 5 і 6 частках, якія вучні будуць дачытваць дома)*

Слоўнікава-лексічная работа

Слоўнічак

Блажыць – нездаровіцца, дрэнна.
Трымцець – дрыжаць.
Падаклярavaць – наабяцаць.
Сіберны – тут: вельмі моцны, рэзкі, люты.

Стаяк – тут: цагляная печка.
Пасмяглы – засохшы.
Кемны – разумны.

Спажыўны – тут: якасны, карысны, смачны.

Вывучэнне чытацкага ўспрымання

Гутарка па пытаннях

1. Якімі пачуццямі прасякнуты 3 і 4 часткі апавядання?

2. Што вы новага даведаліся пра герояў.
3. Хто з герояў вам больш запоўніўся і чаму?

4. Якія эпізоды твора вы слухалі з найбольшым хваляваннем? Перакажыце або зачытайце іх.

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Аналітычная гутарка, выкананне заданняў

1. З чаго пачынаецца дружба Міці і Стася?

2. З якім пачуццем пачаў ставіцца Стась да сябра, калі даведаўся, што ён хворы?

3. Каму Міця даверыў свой сакрэт? Чаму ён прасіў нікому не гаварыць пра хваробу? Зачытайце радкі з твора (с. 79–80).

4. Чаму Стась вырашыў быць ля хворага хлопчыка кожны дзень?

5. Чым займаліся хлопчыкі? Як Стась дапамагаў Міцю?

6. Ці можна Стася і Міцю лічыць сябрамі? Абгрунтуйце свой адказ.

7. Ці хацелі б вы мець такога сябра, як Стась?

8. Паразважайце над народным выслоўем "Той не можа быць другам, хто ў бядзе абыдзе кругам". Як стасуецца яно да тэксту апавядання.

Складанне табліцы "Вызначэнне асноўных рыс характару Міці і Стася"

Міця	Стась
Душэўна прыгожы, далікатны, высакароднасць і сціпласць. Сур'ёзны, сталы, глыбакадумны, спакойны, не ганарлівец, праўдзівы, клапатлівы, далікатны, добры, настойлівы, шчыры, стрыманы, мужны	Задуменны, летуценнік, ветлівы, чулы, спагадлівы, міласэрны, добры, верны, адказны ў адносінах да сяброўств

5. Замацаванне вывучанага

Віктарына "Пазнай героя"

1. "У кепачцы, у плашчыку, ён сядзеў на нейкім дзіўным, здаецца, сплеценым ці то з карэнняў, ці то з дубцоў крэсле..."

2. "За восень я прывык да стрыманага, крыху дзікаватага, але шчырага суседа па парце..."

3. "Я не умею гуляць у футбол... а па-другое, мне няможна бегаць..."

4. "Я з той часіны глыбока ў душы пачаў насіць Міцеў цяжкі сакрэт..."

5. "Ногі і рукі яго трымцелі…"

6. "Не буду злы, няшчыры ці помстлівы…"

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Падрыхтоўка параўнальнай характарыстыкі герояў твора Генрыха Далідовіча «Страта» Міці і Стася. Работа з табліцай

Міця	Пытанне	Стась
	Паходжанне	
	Знешні выгляд	
	Захапленні	
	Рысы характару	
	Адносіны да вучобы	
	Погляды на жыццё	
	Стасункі з равеснікамі	
	Стасункі з бацькамі	
	Стасункі з настаўнікамі	
	Жыццёвыя мэты	

Складанне сінквейнаў "Міця" і "Стась"

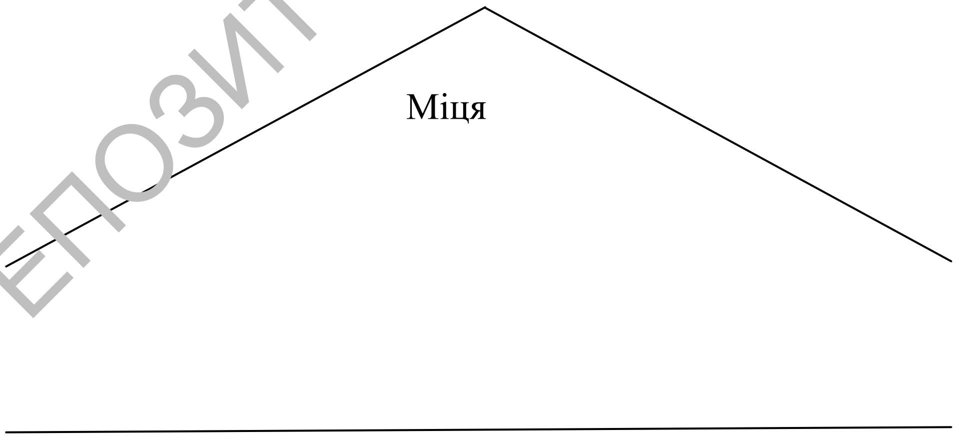

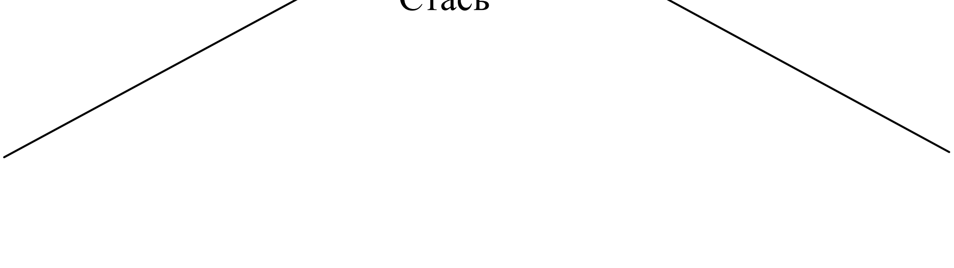

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

6. Падагульненне

Што ж дало Міцю сяброўства са Стасем? А Стасю з Міцем?

Такім чынам, дружба дапамагла абодвум хлопцам: Міцю вызваліла з адзіноты, дапамагла жыць, дала веру ў дабро, сілы, не зрабіла злым і сумным, а Стася навучыла шчырасці, міласэрнасці і спачуванню, дапамагло разумець чужое гора і напоўніла душу пяшчотай.

7. Падвядзенне вынікаў, выстаўленне адзнак

Давайце звернемся да нашай табліцы “**Ці могуць Стась і Міця стаць сябрамі**”, ці змяніліся вашы адказы на яго пасля чытання і аналізу 3 і 4 частак, запоўніце яе адпаведнымі знакамі.

8. Рэфлексія

Перадайце свае пачуцці, настрой, навеяныя творам. У якіх фарбах можна перадаць ваш душэўны стан? Стварыце пры дапамозе каляровых алоўкаў, фламастараў сваё *«Воблака настрою»*.

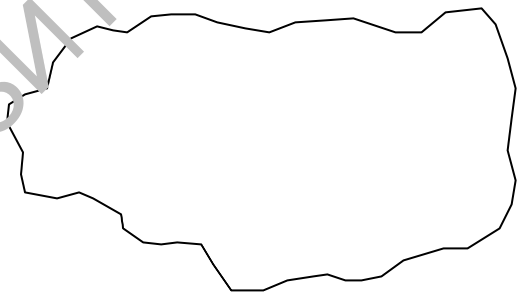

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

9. Інфармацыя пра дамашняе заданне і інструктаж па яго выкананні

1. Прачытаць апавяданне да канца.

2. Падабраць назвы да частак твора.

3. Падрыхтаваць вуснае паведамленне пра ўзаемаадносіны Стася і Міці Бокуця.

4. Падрыхтаваць вуснае сачыненне-мініяцюру па народным выслоўем «Той не можа быць другам, хто ў бядзе абыдзе кругам» (па жаданні).

5. Выпісаць у сшытак па літаратуры словы-асацыяцыі да паняцця «сапраўдны сябар».

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ